

som riksdagen ägnat berörda avtalsförslag, har riksdagen icke kunnat undgå att finna, att statsverket genom detsamma kan komma att under vissa förutsättningar iklädas ekonomiska förpliktelser av tämligen betydande räckvidd, medan bolagets ekonomiska engagemang hållas inom en jämförelsevis begränsad kostnadsram. Härigenom framstår avtalet otvivelaktigt såsom i vissa avseenden mindre gynnsamt för statsverket. Under för närvarande rådande förhållanden har riksdagen likväl icke ansett sig kunna motsätta sig att avtal med bolaget träffas av det innehåll, departementschefen angivit.

Departementschefen har beräknat följande belopp erforderliga, nämligen för ytterligare försök med framställning av syntetiskt gummi 275.000 kronor, för fabriakens uppförande 1.750.000 kronor samt såsom driftskapital 1.500.000 kronor. Samtliga dessa belopp — de två sistnämnda uppförda under en gemensam anslagsrubrik — hava äskats på tilläggsstat för budgetåret 1942/43. Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot ifrågavarande anslagsäskanden.

Under återopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisat *dels* till Ytterligare försök med framställning av syntetiskt gummi å driftbudgeten under elfte huvudtiteln ett reservationsanslag av 275.000 kronor, *dels ock* till Uppförande och drift av en fabriksanläggning för tillverkning av syntetiskt gummi å kapitalbudgeten under fonden för förslag till statsverket ett reservationsanslag av 3.250.000 kronor.

Stockholm den 24 mars 1943.

Med undersätlig vördnad.

Nr 88.

Godkänd av första kammaren den 24 mars 1943.

Godkänd av andra kammaren den 24 mars 1943.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lån för ombyggnad av lastautomobiler för bruk med personbilsringar m. m.

(Statsutskottets utlåtande nr 48.)

Till Konungen.

I propositionen nr 75 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över folkhushållningsärenden för den 5 februari 1943, föreslagit riksdagen medgiva *dels* att ur lånefonden för gasgeneratorer för motordrift må i enlighet med vad chefen för folkhushållningsdepartementet anfört utlämnas lån för ombyggnad av lastautomobiler för bruk med personbilsringar samt för anskaffande av släpvagnar med sådana ringar, *dels ock* att efterskänkande av sådana lån må äga rum i enlighet med av departementschefen angivna riktlinjer.

I likhet med departementschefen finner riksdagen det aktuella försörjningsläget beträffande lastbilsgummi påfordra, att särskilda åtgärder från statens sida vidtagas för att genom beredande av ekonomiskt stöd åt lastbilägarna åstadkomma ett ökat användande av personbilsringar i godsbiltrafiken. Departementschefen har i sådant syfte förordat, att möjlighet beredes fordonsägarna att på fördelaktiga villkor erhålla lån för omställning av lastbil för användning av personbilsgummi genom att förse bilen med boggianordning eller för anskaffande av släpvagn med personbilsringar. Lån böra även stå till buds för anskaffande av s. k. påhängsvagnar, varjämte hinder enligt departementschefens mening icke bör föreligga mot att i vissa fall meddela lån även åt sådana fordonsägare, som redan genomfört anordningar av sålunda angivet slag. Behovet av medel för lån till inköp av personbilsboggis eller släpvagnar föreslås tillgodosett av de å lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift tillgängliga och inflytande beloppen. Riksdagen har icke något att erinra mot att lån av ifrågavarande slag utlämnas och att nämnda fond anlitas för ändamålet.

Vad beträffar lånevillkoren har departementschefen framhållit, att de villkor och bestämmelser, som gällde för lån för inköp av gasgeneratorer för motordrift, i stort sett även syntes kunna tillämpas för de nu ifrågasatta lånen. Det borde emellertid ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma, huruvida någon viss summa skulle fastställas som översta gräns för lånebeloppet. Beträffande återbetalningstiden har departementschefen förordat, att de hittillsvarande reglerna för återbetalning av lån från fonden alltså skulle gälla, dock med den modifieringen att den amorteringsfria tiden skulle inskränkas till förslagsvis tre månader. Kungl. Maj:t skulle emellertid i allmänhet få äga befogenhet att vidtaga erforderliga ändringar i lånevillkoren. Vad departementschefen i förevarande avseende förordat har riksdagen godkänt.

Departementschefen har vidare framhållit, att kostnaderna för ifrågavarande ombyggnad av lastbilar och anskaffning av släpvagnar självfallet komme att för varje företagare utgöra en ekonomisk belastning, som drabbade mer eller mindre hårt, beroende på den betydelse utförandet av transporter hade för företagen. En lättnad härutinnan syntes emellertid kunna beredas fordonsägarna genom att Kungl. Maj:t erhöles möjlighet att efterskänka någon del av beviljat lån, vilken eftergift skulle, där så prövades skäligt, komma i fråga beträffande de fordringsägare, som bedreve yrkesmässig lastautomobiltrafik, ävensom för ägare av annan lastbil, därest synnerliga skäl därtill föreläge. I sådant avseende har departementschefen förordnat, att efterskänkandet skulle verkställas så att, i samband med lånets utbetalande, fordonsägaren på vissa villkor skulle friskrivas från betalningsskyldighet för viss del av lånet, vilken del skulle ställas i relation till lånebeloppets storlek och icke i något fall få överstiga 750 kronor. Såsom ett oeftergivligt villkor för efterskänkandet borde fordras, att den ombyggda bilen eller nyanskaffade släpvagnen hölles i trafik intill dess lånet — med avdrag för efterskänt belopp — blivit återbetalt eller, om lånet återbetalts före amorteringstidens utgång, intill dess denna tid förlutit. Om bilen eller släpvagnen på grund av omständigheter, varöver fordonsägaren icke kunde råda, icke längre kunde hållas i gång, borde dock enligt departementschefens mening det villkorligt efterskänkta beloppet ej återkrävas. I dylika fall borde Kungl. Maj:t dessutom äga befogenhet att, därest ömmande omständigheter föreläge, efterskänka vad som vid tiden för fordonets tagande ur trafik kunde återstå oguldet av lånet. Riksdagen delar departementschefens uppfattning, att möjlighet bör föreligga att efterskänka någon del av beviljat lån.

Emot de av departementschefen angivna reglerna härför har riksdagen icke funnit annat att invända än att riksdagen funnit sig böra vidga Kungl. Maj:ts befogenhet att efterskänka ogulden del av lånet till att omfatta även fall, då bilen eller släpvagnen hålles i trafik men sådana ömmande omständigheter föreligga, att ett efterskänkande ur olika synpunkter kan befinnas skäligt.

Vad departementschefen i övrigt anfört och föreslagit har icke givit riksdagen anledning till erinran eller uttalande.

Under återopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag, medgivit *dels* att ur lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift må i enlighet med vad departementschefen i statsrådsprotokollet över folkhushållningsärenden för den 5 februari 1943 anfört utlämnas lån för ombyggnad av lastautomobiler för bruk med personbilsringar samt för anskaffande av släpvagnar med sådana ringar, *dels ock* att efterskänkande av sådana lån må äga rum i enlighet med av riksdagen i det föregående angivna riktlinjer.

Stockholm den 24 mars 1943.

Med undersätlig vördnad.

Nr 89.

Godkänd av första kammaren den 24 mars 1943.

Godkänd av andra kammaren den 24 mars 1943.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bidrag till inköp av vägbyggnadsmaskiner.

(Jordbruksutskottets utlåtande nr 12.)

Till Konungen.

I en till riksdagen den 12 februari 1943 avlåten proposition, nr 41, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att av reservationsanslaget till väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo bidrag med högst 50 procent av anskaffningskostnaden må kunna utgå för inköp av vägbyggnadsmaskiner.

Under återopande av jordbruksutskottets bifogade, av riksdagen godkända utlåtande nr 12 får riksdagen anmäla, att förevarande proposition bifallits.

Stockholm den 24 mars 1943.

Med undersätlig vördnad.